

ויהי מקץ.

מא 1. ויהי מקץ שנתים ימים. שתי שנים שלימות כדכת' (1) ימים תהיה גאולתו, ואם לא יגאל עד מלאות לו שנה תמימה. (וכן²) ימים או עשור. (וכן³) למועדה מימים ימימה. בפסח מדבר שהיה משנה לשנה שלימה. אבל מקץ שנתים בלא ימים היה מטמע מקץ שנה יום, כדכת' (4) בן שנתו, בתוך השנה קוררו בן שנתו: 2. והנה מן היאר עולות. דרך ארץ לשתות הבהמות ביחד וחזרות ועולות ורעות באחו: באחו. מקום עשבים כדכת' (5) ישנא אחו בלי מים: 4. ויקץ פרעה, ויישן מיד ויחלום וגו'. בין שנה מעט לשינה שנייה רגיל חלום להתחלף לעניין אחר ועדיין אינו נתן לב להבין שזה חלום הוא עד שנגמרה שינתו וניעור לגמרי ואז (6) וייקץ פרעה לבסוף והנה חלום, אבל עד עתה לא ידע: 5. בקנה אחד. זהו סימן לשובע, לכל גרעין שבע שבליים: 7. והנה חלום. כמו (7) והנה היא לאה. אבל עד עתה היה סבור שראוה ממש ולא חלום: 8. ותפעם רוחו. נתחלפה דעתו טרישפשא (8) ב'ל חשב לבקר ולדעת הפתרון. וכן בדניאל (9) ויאמר להם המלך חלום חלמתי ותפעם רוחי לדעת את החלום: ואין פותר אותם (10) דברים המתישבים לפרעה: 10. פרעה קצף על עבדיו. כל פרעה בלשון מצרים מלך, וכן כל מלכי מצרים נקראים. ושל פלשתים אבימלך אפי' בימי דוד (11) בשנותו את טעמו לפני אבימלך. ושל ירושלים (12) מלכי צדק. ביהושוע (13) אדני צדק מלך שלם. ובימי דוד (14) „על דברתי“ אני מבטיח שתהיה „מלכי צדק“ מלך ירושלים. ושל עמלק אנג, בימי משה (15) וירום מאנג מלכו, ובימי שאול (16) אנג מלך עמלק. אף כאן פרעה לשון מלכות, כי בשמו של מלך אין

(1) ויקרא כה, כט. ל. — (2) כד, נה. — (3) שמות י, י. — (4) ויקרא יב, ו. — (5) איוב ח, א. — (6) בפסוק ו. — (7) כט, כד. — (8) *trespassa* ובל"א: *ver-ging*. רמ"ז RSBM דף 93 סימן 12. — (9) דניאל ב, ג. — (10) בכ"י בסעות: אותו. — (11) תהלים לד, א. — (12) ד, יח. — (13) ביהושע י, א. נ כתוב: אדני צדק מלך ירושלים. — (14) תהלים קי, ד. — (15) במדבר כד, ו. — (16) שמואל א פו, ח. והבאים.